

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Рівненський відділ Українського географічного товариства
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

ТУРИЗМ, РЕКРЕАЦІЯ, ГЕОГРАФІЯ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції
Рівненського відділу Українського географічного товариства
і кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
Національного університету водного господарства
та природокористування

Рівне – 2026

УДК 338.48:640.4(063)

Туризм, рекреація, географія та готельно-ресторанна справа в контексті сталого розвитку : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне, 9–10 квітня 2026 р.) / редкол.: проф. Мошинський В. С. (голов. ред.), Савіна Н. Б., Коротун С. І. та ін. [Електронне видання]. – Рівне : НУВГП, 2026. – 273 с.

ISBN 978-966-327-689-2

Редакційна колегія:

Головний редактор:

Мошинський В. С., д.с.-г.н., проф., ректор НУВГП (м. Рівне);

Співголови редакційної колегії:

Савіна Н. Б., д.е.н., проф., проректор НУВГП (м. Рівне);

Коротун С. І., к.геогр.н., доцент, зав. кафедри ТГРС НУВГП, Голова Рівненського відділу УГТ (м. Рівне).

Заступник головного редактора:

Конарівська О.Б., к.е.н., доцент, член Рівненського відділу УГТ (НУВГП, м. Рівне).

Редакційна колегія:

Джинджоян В. В., д.е.н., проф. (ДГУ, м. Дніпро);

Калько А. Д., д.геогр.н., проф., член Президії Рівненського відділу УГТ (НУВГП, м. Рівне);

Коротун О. П., к.е.н., доцент, член Рівненського відділу УГТ (НУВГП, м. Рівне);

Мартинюк В. О., к.геогр.н., доцент, член Президії Рівненського відділу УГТ (РДГУ, м. Рівне);

Прищепа А. М., д.с.-г.н., проф. (НУВГП, м. Рівне);

Скорина Т. М., к.е.н., член Рівненського відділу УГТ (НУВГП, м. Рівне);

Опанашук Ю. Я., к.е.н., доцент, Голова готельних об'єднань та готелів міст України (м. Київ);

Ставська Ю. В. к.е.н., доцент (ВНАУ, м. Вінниця);

Яроменко О. В., к.геогр.н., доцент, член Президії Рівненського відділу УГТ (МЕГУ, м. Рівне).

Секретар:

Яковишина М. С., старший викладач, член Рівненського відділу УГТ (НУВГП, м. Рівне).

Рецензенти:

Ільїн Л. В., д.геогр.н., проф. (ВНУ, м. Луцьк);

Клименко М. О., д.с.-г.н., проф. (НУВГП, м. Рівне);

Тарасюк Г. М., д.е.н., проф. (ДУЖП, м. Житомир).

Рекомендовано Вченою Радою

Національного університету водного господарства та природокористування.

Протокол № 5 від 29.05.2026 р.

Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імені, статистичних матеріалів та інших відомостей.

ISBN 978-966-327-689-2

© Колектив авторів, 2026

© Національний університет водного господарства та природокористування, 2026

Концепція міської акупунктури (Ж. Лернер) демонструє ефективність малих стратегічних втручань у міський простір, що сприяють його поживавленню та туристичній привабливості [8]. Загалом майбутнє урбантуризму визначається поєднанням технологій, сталості та автентичності, а також посиленням ролі безпеки, етики та відповідального маркетингу.

Таким чином, розвиток туризму і рекреації в містах залежить від здатності до інновацій та адаптації до нових суспільних викликів, що дозволяє формувати унікальний і конкурентоспроможний міський туристичний простір.

Список використаних джерел: 1. Lynch K. The image of the city. Cambridge, MA : MIT Press, 1960. 126 p. ISBN 9780262620017. URL: <http://hdl.handle.net/1721.3/35651> (дата звернення: 01.04.2026). 2. Kevin Lynch's 5 elements of a city: Guide to urban design. 2025. URL: <https://www.kaarwan.com/blog/architecture/kevin-lynchs-5-elements-that-shape-cities-urban-design?id=1638> (дата звернення: 01.04.2026). 3. European Commission. Copenhagen expands sustainable tourism scheme for summer 2025. 23 July 2025. URL: https://urban-mobility-observatory.transport.ec.europa.eu/news-events/news/copenhagen-expands-sustainable-tourism-scheme-summer-2025-2025-07-23_en (дата звернення: 01.04.2026). 4. EarthCheck. Copenhagen achieves EarthCheck Sustainable Destination certification. 6 May 2025. URL: <https://earthcheck.org/news/copenhagen-achieves-earthcheck-sustainable-destination-certification/> (дата звернення: 01.04.2026). 5. The capital of sustainable development: the city of Copenhagen's action plan for the sustainable development goals. 2022. URL: https://international.kk.dk/sites/default/files/2022-01/Verdensma%CC%8AI_UK_WEB_FIN.pdf 6. Visit Copenhagen. CopenPay: Free attractions for thoughtful actions. URL: <https://www.visitcopenhagen.com/copenpay> (дата звернення: 19.03.2026). 7. Barten M. Tourism trends: 25 opportunities for the tourism industry in 2026. 15 February 2026. URL: <https://www.revfine.com/tourism-trends/> (дата звернення: 01.04.2026). 8. Лернер Ж. Акупунктура міста. Львів : Видавництво Старого Лева, 2016. 160 с. ISBN 978-617-679-260-4.

УДК 338.48:692

Дударчук К. Д., к.геогр.н., доцент,
Тернопільський національний університет
імені Володимира Гнатюка

АКТИВНІ ФОРМИ ТУРИЗМУ В МІСТІ ТЕРНОПІЛЬ

У тезах розглянуто актуальні аспекти розвитку активних форм туризму в місті Тернопіль. Проаналізовано основні види активного туризму, які набувають популярності серед мешканців та гостей міста,

зокрема велосипедний, піший, спортивний та екотуризм. Окрему увагу приділено туристичній інфраструктурі: паркам, рекреаційним зонам та спортивним майданчикам, які сприяють організації активного відпочинку. Висвітлено переваги активного туризму для фізичного здоров'я, соціальної взаємодії та розвитку місцевої економіки. Тези містять практичні рекомендації щодо популяризації активного туризму та залучення різних вікових груп до занять спортом і відпочинку на природі.

Ключові слова: активний туризм, рекреація, туристична сфера, спортивний туризм.

The theses consider current aspects of the development of active forms of tourism in the city of Ternopil. The main types of active tourism that are gaining popularity among residents and guests of the city, including cycling, hiking, sports and ecotourism, are analyzed. Special attention is paid to tourism infrastructure: parks, recreational areas and sports grounds, which contribute to the organization of active recreation. The benefits of active tourism for physical health, social interaction and development of the local economy are highlighted. The abstracts contain practical recommendations for the popularization of active tourism and the involvement of different age groups in sports and outdoor recreation.

Keywords: active tourism, recreation, tourism sector, sports tourism.

Тернопіль є одним із привабливих туристичних центрів Західної України, який активно розвиває різні форми відпочинку. Завдяки вигідному географічному розташуванню, наявності природних ресурсів та розвиненій інфраструктурі, місто створює сприятливі умови для активного туризму, що поєднує фізичну активність, оздоровлення та пізнання навколишнього середовища.

Одним із ключових об'єктів для розвитку активного туризму є Тернопільський став – велика штучна водойма, яка стала справжнім осередком відпочинку мешканців і туристів. Тут активно розвиваються водні види туризму, зокрема катання на човнах, байдарках і катамаранах. Останніми роками набув популярності сапбординг (катання на SUP-дошках), який приваблює як молодь, так і людей старшого віку. У теплу пору року на ставі проводяться спортивні змагання, фестивалі та масові заходи, що сприяє популяризації водного туризму [4].

Важливе місце серед активних форм туризму займає велосипедний туризм. У Тернополі поступово розвивається мережа велодоріжок, особливо в паркових зонах і вздовж набережної. Популярними є маршрути навколо ставу, які поєднують мальовничі краєвиди з комфортними умовами для їди. Велосипедні прогулянки є не лише формою активного відпочинку, а й екологічно чистим

способом пересування містом. Також у Тернополі регулярно організовуються велопробіги та спортивні заходи, що об'єднують любителів активного способу життя.

Не менш популярним є пішохідний туризм. У місті створені зручні умови для прогулянок – облаштовані набережні, парки, алеї та туристичні маршрути. Особливою популярністю користуються прогулянки у Парку імені Тараса Шевченка та Парку Національного відродження, де можна поєднати відпочинок із фізичною активністю. Окремо варто відзначити скандинавську ходьбу, яка стає дедалі популярнішою серед різних вікових груп завдяки своїй доступності та користі для здоров'я.

Серед основних форм активного туризму в парках варто виділити пішохідний туризм. Прогулянки мальовничими алеями, огляд природних ландшафтів і відпочинок на свіжому повітрі є доступними для людей будь-якого віку. Такі маршрути сприяють оздоровленню та психологічному розвантаженню.

Велосипедний туризм також є популярним у парках Тернополя. Наявність велодоріжок дозволяє комфортно пересуватися територією парків і насолоджуватися природою. Це екологічний вид транспорту, який поєднує фізичну активність із відпочинком.

Важливою складовою активного туризму є заняття спортом на відкритому повітрі. У парках облаштовані спортивні майданчики, тренажери, зони для воркауту. Тут проводяться тренування, заняття фітнесом, йогою та іншими видами фізичної активності.

Окремо слід відзначити скандинавську ходьбу, яка набуває популярності серед мешканців міста. Вона є доступною, ефективною та корисною для здоров'я, тому широко використовується у паркових зонах [2].

Парки Тернополя також є місцем проведення різноманітних спортивних заходів і фестивалів. Тут організовують марафони, забіги, велозмагання та масові тренування. Такі події сприяють розвитку туризму та формуванню позитивного іміджу міста.

Активні форми туризму в парках мають велике значення для суспільства. Вони сприяють зміцненню здоров'я, підвищенню фізичної активності населення та розвитку екологічної свідомості. Крім того, парки стають важливими туристичними об'єктами, що приваблюють гостей міста.

Отже, парки Тернополя є важливими центрами активного туризму. Вони поєднують природні ресурси з сучасною інфраструктурою та створюють умови для різноманітних видів

відпочинку. Завдяки цьому місто має значний потенціал для подальшого розвитку туристичної сфери.

Парк Топільче – популярна рекреаційна зона міста, орієнтована на активний відпочинок. Канатна дорога є одним із найцікавіших атракціонів парку. Вона приваблює як дітей, так і дорослих, поєднуючи розваги з фізичною активністю.

Канатна траса сприяє розвитку координації, витривалості та сміливості. Атракціон є безпечним завдяки використанню страхувального спорядження та контролю інструкторів. Канатна дорога сприяє популяризації активного способу життя серед відвідувачів парку. Вона є частиною туристичної інфраструктури Тернопіль.

Атракціон підвищує привабливість парку для туристів і мешканців міста. Канатна дорога часто використовується для сімейного відпочинку та активного дозвілля. Її наявність сприяє розвитку активних форм туризму в міських парках.

Савич парк у Тернополі є одним із сучасних місць відпочинку та рекреації, що приваблює мешканців і гостей міста. Він поєднує у собі природну красу, комфортну інфраструктуру та можливості для активного дозвілля.

Парк розташований у зручній частині міста та є доступним для відвідування в будь-яку пору року. Тут створені умови як для спокійного відпочинку, так і для активного проведення часу. Відвідувачі можуть прогулюватися алеями, відпочивати на лавках або займатися спортом на відкритих майданчиках.

Савич парк є популярним серед сімей з дітьми. Для наймолодших облаштовані дитячі майданчики, а також безпечні зони для ігор. Молодь часто обирає парк для зустрічей, прогулянок і занять спортом.

Важливою особливістю парку є його озеленення. Тут висаджено різноманітні дерева та декоративні рослини, що створюють приємну атмосферу та сприяють очищенню повітря. У теплу пору року парк стає місцем проведення культурних та розважальних заходів.

Крім того, Савич парк відіграє важливу роль у формуванні екологічної культури населення. Він сприяє популяризації здорового способу життя та активного відпочинку на свіжому повітрі [3].

Отже, Савич парк у Тернополі є важливою частиною міської інфраструктури. Він поєднує у собі природні та соціальні функції, забезпечуючи комфортний простір для відпочинку, спілкування та активного дозвілля мешканців і гостей міста.

Окрім традиційних видів активного туризму, у Тернополі розвиваються й більш динамічні та екстремальні види відпочинку. У місті є майданчики для занять роликовим спортом, скейтбордингом,

воркаутом. Молодь активно залучається до вуличних видів спорту, що формує сучасну культуру активного дозвілля. У зимовий період популярними стають катання на ковзанах і лижах, що також сприяє розвитку сезонного туризму.

Значну роль відіграє природно-пізнавальний туризм. Парки та зелені зони міста є не лише місцем відпочинку, а й територією для екологічних маршрутів, спостереження за природою та проведення освітніх заходів. Це сприяє формуванню екологічної свідомості та зацікавленості у збереженні довкілля.

Активний туризм у Тернополі також тісно пов'язаний із подієвими заходами. У місті регулярно проводяться спортивні марафони, велозмагання, фестивалі на відкритому повітрі, що приваблюють як місцевих жителів, так і туристів з інших регіонів. Такі події стимулюють розвиток туристичної інфраструктури та підвищують імідж міста.

Водні змагання є важливою складовою розвитку спорту та туризму в місті Тернопіль. Завдяки наявності великої водойми - Тернопільського ставу, місто має сприятливі умови для проведення різноманітних спортивних заходів на воді. Ці події не лише популяризують активний спосіб життя, а й сприяють розвитку туристичної привабливості регіону.

Тернопільський став є центральним місцем проведення водних змагань. Тут регулярно організовуються змагання з веслування на байдарках і каное, вітрильного спорту, плавання, а також сучасних видів активності, таких як сапбординг. Участь у таких заходах беруть як професійні спортсмени, так і аматори.

Особливе місце серед водних заходів займають фестивалі та масові спортивні події [1]. У Тернополі часто проводяться відкриті турніри, чемпіонати та показові виступи, які збирають велику кількість глядачів. Це сприяє популяризації водних видів спорту серед молоді та стимулює інтерес до занять фізичною культурою.

Водні змагання також мають важливе соціальне значення. Вони об'єднують людей різного віку, сприяють розвитку командного духу та формують позитивний імідж міста. Крім того, такі заходи підтримують місцевий бізнес, адже приваблюють туристів і гостей з інших регіонів.

Організація водних змагань потребує належної інфраструктури та безпеки. У Тернополі поступово покращуються умови для проведення таких заходів: облаштовуються набережні, зони відпочинку, спортивні майданчики. Важливу роль відіграють рятувальні служби та організатори, які забезпечують безпеку учасників і глядачів.

Отже, водні змагання в Тернополі є важливим елементом розвитку міста. Вони сприяють популяризації спорту, розвитку туризму та формуванню здорового способу життя серед населення. Завдяки своїм природним ресурсам і активній громаді Тернопіль має значний потенціал для подальшого розвитку водних видів спорту та проведення масштабних змагань.

Отже, активні форми туризму в Тернополі є важливою складовою розвитку міста. Вони сприяють зміцненню здоров'я населення, підвищують туристичну привабливість регіону та створюють нові можливості для економічного зростання. Завдяки поєднанню природних ресурсів, сучасної інфраструктури та активної громадської позиції, Тернопіль має значний потенціал для подальшого розвитку активного туризму [4].

У місті активно проводяться різноманітні спортивні змагання, які сприяють популяризації здорового способу життя, залученню молоді до фізичної активності та підвищенню туристичної привабливості регіону.

Однією з особливостей Тернополя є наявність добре розвиненої спортивної інфраструктури. У місті функціонують стадіони, спортивні комплекси, майданчики для занять різними видами спорту, а також парки та зони відпочинку. Це створює сприятливі умови для організації як аматорських, так і професійних змагань.

У Тернополі регулярно проводяться змагання з різних видів спорту. Серед них особливо популярними є футбол, баскетбол, волейбол, легка атлетика та плавання. Велику увагу приділяють і масовим заходам, таким як марафони, напівмарафони та велопробіги. Такі події об'єднують учасників різного віку та рівня підготовки.

Особливе місце займають змагання на відкритому повітрі. Також популярними є змагання в паркових зонах, зокрема у Парку імені Тараса Шевченка, де організовують спортивні заходи та активності для мешканців [5].

Важливу роль у розвитку спортивних змагань відіграють місцеві органи влади, спортивні школи та громадські організації. Вони організовують турніри, чемпіонати та фестивалі, спрямовані на розвиток спорту та підтримку молодих спортсменів.

Спортивні змагання мають значний вплив на життя міста. Вони не лише сприяють фізичному розвитку населення, а й формують командний дух, дисципліну та наполегливість. Крім того, такі заходи приваблюють туристів, що позитивно впливає на економіку Тернополя.

Отже, спортивні змагання в Тернополі є важливою складовою розвитку міста. Вони сприяють зміцненню здоров'я населення, розвитку спортивної культури та підвищенню престижу міста на

всукраїнському рівні. Тернопіль має всі передумови для подальшого розвитку спортивної сфери та проведення масштабних змагань.

Хоч Тернопіль не є традиційним «гірським» центром зимових видів спорту, але все ж має власну активність у сфері лижного спорту, особливо серед любителів та місцевої молоді.

Тернопіль розташований у передгірній зоні Західної України, де взимку випадає достатньо снігу для проведення базових лижних тренувань і рекреаційних прогулянок. Справжні великі гірськолижні траси тут відсутні, але в околицях міста є кілька невеликих пагорбів, які використовують для катання на бігових лижах.

У місцевих парках і зелених зонах, зокрема в Парк Топільче та інших великих парках, прокладають прості лижні траси у сніговий сезон. Такі маршрути найчастіше використовують для бігового лижного тренування, оздоровчих прогулянок і занять на свіжому повітрі.

Вони доступні для дітей, підлітків та дорослих, які хочуть підтримувати фізичну форму взимку.

Хоча Тернопіль не має великих професійних лижних турнірів, місцеві спортивні школи та клуби періодично організовують:

- малі аматорські змагання з бігового лижного спорту;
- лижні пробіги чи зустрічі для любителів;
- навчально тренувальні заходи для молоді.

Це сприяє популяризації зимових видів активності серед місцевого населення. Деякі школи й спортивні секції включають лижні тренування до програми занять у зимовий період.

Практикується навчання техніці ходьби на лижах, освоєння базових навичок безпечно кататися на рівнинній місцевості. Для подальшого розвитку лижного спорту в Тернополі є потенційні напрямки [7]:

- облаштування невеликих лижних трас або трамплінів у міських парках;
- співпраця з гірськолижними центрами Західної України для організації виїзних тренувань;
- проведення регулярних зимових заходів із популяризації лижного спорту

Різноманіття активних форм туризму в Тернополі дозволяє здійснити SWOT-аналіз їх розвитку.

Сильні сторони (Strengths) Наявність великих зелених зон і парків, таких як Парк імені Тараса Шевченка, Парк Національного відродження і Парк Топільче. Тернопільський став – центр водного туризму, можливості для катання на човнах, байдарках. Розвинена мережа велодоріжок і пішохідних маршрутів. Відносно спокійна міська інфраструктура, зручна для активного відпочинку. Зростаюча популярність здорового способу життя серед населення.	Слабкі сторони (Weaknesses) Обмежена кількість професійних спортивних комплексів для екстремальних видів спорту. Недостатня реклама активного туризму та туристичних маршрутів. Частина паркової інфраструктури потребує оновлення або облаштування спеціальних зон для активності. Сезонність: багато активних видів туризму обмежені теплою порого року.
Можливості (Opportunities) Організація нових фестивалів, спортивних заходів та змагань у парках і на ставі. Розвиток туристичних маршрутів для вело- та пішохідного туризму. Залучення молоді та туристів із сусідніх регіонів. Впровадження інноваційних видів активного відпочинку (канатні доріжки, екстремальні атракціони, каякінг). Співпраця з місцевим бізнесом для розвитку інфраструктури та послуг для туристів.	Загрози (Threats) Погіршення стану навколишнього середовища (забруднення водойм, парків). Недостатнє фінансування розвитку спортивної та туристичної інфраструктури. Конкуренція з іншими регіонами Західної України щодо активного туризму. Погода та сезонні коливання туристичного потоку.

Активні форми туризму в Тернополі мають великі перспективи розвитку. Місто поєднує природні ресурси, зелені зони та водні об'єкти з наявною інфраструктурою. Успішна реалізація можливостей та подолання слабких сторін допоможуть зробити Тернопіль більш привабливим для туристів, сприятимуть формуванню здорового способу життя та розвитку місцевої економіки.

Список використаних джерел: 1. Баранов В. І. Активний туризм: теорія та практика. Київ : Наукова думка, 2018. 2. Гуменюк О. П. Сучасні форми туризму в Україні. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2020. 3. Дорошенко С. М. Активні види туризму як фактор розвитку рекреаційної інфраструктури. *Вісник туристичних досліджень*. 2019. Вип. 12(3). С. 45–53. 4. Іваненко Т. В. Екологічний та спортивний туризм у парках міст. *Туризм і природа*. 2021. Вип. 8(2). С. 23–31. 5. Коваленко П. О., Литвиненко Ю. В. Організація туристичних маршрутів для активного відпочинку. Харків : ХНУ. 2017. 6. Сидоренко А. Г. Туристична інфраструктура для активного відпочинку. *Журнал українського туризму*. 2018. Вип. 3(1). С. 67–75. 2016. 7. Шевченко В. М. Інноваційні підходи до розвитку спортивного туризму. *Спортивна наука та туризм*. 2022. Вип. 10(4). С. 54–63.

ЗМІСТ

ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЙНІ ТРЕНДИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ І РЕКРЕАЦІЇ

Борисова О. В., Гринюк Т. А. Потенціал втраченої історико-культурної спадщини в дослідженнях та дестинаціях пізнавального туризму як фактор розвитку та брендингу громад	3
Довгань Н. С. Інноваційні тренди розвитку урбантуризму: теорія та практичні кейси	10
Дударчук К. Д. Активні форми туризму в місті Тернопіль	15
Ємчук Т. В. Мікротуризм як тренд сучасних подорожей: сутність, чинники розвитку та перспективи в Україні	23
Жеворонко С. В. Інноваційні тренди розвитку ділового туризму в країнах азіатсько-тихоокеанського туристичного регіону на сучасному етапі	26
Задворний С. І. Феномен «slow tourism» у сучасній системі локальної гостинності	30
Конарівська О. Б., Сидорчук М. О. Гастрономічна спадщина Рівненщини як інструмент забезпечення сталого розвитку регіону	34
Коротун О. П., Мамай Д. А. Повільний туризм як основа формування туристичного продукту регіону	42
Коротун С. І., Гореньчук Д. О. Креативний туризм як інструмент розвитку локальних громад	45
Кузишин А. В. Міжнародний туризм Центрально-Східної Європи: інноваційні тренди, структурні зміни та перспективи розвитку	48
Малишенко О. В., Грищенко Н. В. Міжнародний досвід формування креативних туристичних продуктів на основі культурної та природної спадщини	53